

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2010-3-30 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 10-27/396-149
Karar Tarihi : 31.3.2010

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Mehmet Akif ERSİN, İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER: Tarkan ERDOĞAN, Didem ULUÇ

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : Yetkili servis hizmeti sunan 48 teşebbüs
Temsilcileri: Av. Selçuk TANRIVERDİ ve Av. Ahmet BEKAR
Cumhuriyet cad. 42/10 Dörtler apt. Elmadağ Şişli/İstanbul

20

D. HAKKINDA ÖNARAŞTIRMA YAPILANLAR:

Beko-Grundig Elektronik A.Ş.

Arçelik A.Ş.

Sütlüce Karaağaç Caddesi No:2/6 Beyoğlu/İstanbul

E. DOSYA KONUSU: Beko-Grundig Elektronik A.Ş.'nin satış sonrası servis teşkilatını yasalara aykırı olarak Arçelik A.Ş.'ye devretmek suretiyle hâkim durumunu kötüye kullandığı iddiası.

30

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Satış sonrası servis hizmetleri alanında faaliyet gösteren 48 yetkili servis adına Av. Selçuk Tanrıverdi ve Av. Ahmet Bekar tarafından yapılan başvuruda özetle; Beko-Grundig Elektronik A.Ş.'ye bağlı olarak hizmet sunan yetkili servislerin hukuka aykırı olarak Arçelik A.Ş.'ye devredildiği ve bu durumun 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 6. maddesi kapsamında hakim durumun kötüye kullanılmasına yol açtığı iddia edilerek, gereğinin yapılması talep edilmektedir.

40

G. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 8.2.2010 tarih ve 1072 sayı ile giren başvuru üzerine hazırlanan 18.2.2010 tarih ve 2010-3-30/İİ-10-TE sayılı İlk İnceleme Raporu Rekabet Kurulu'nun 25.2.2010 tarih ve 10-19/242-M sayılı toplantısında görüşülmüş ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun çerçevesinde soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının belirlenmesi amacıyla, Kanun'un 40/1. maddesi uyarınca önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. İlgili karar uyarınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 24.3.2010 tarih ve 2010-3-30/ÖA-10-TE sayılı Önaraştırma Raporu 26.3.2010 tarih ve REK.0.07.00.00-110/120 sayılı Başkanlık önergesi ile 10-27 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

50

H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili Raporda; Beko-Grundig Elektronik A.Ş.'nin satış sonrası servis teşkilatını yasalara aykırı olarak Arçelik A.Ş.'ye devretmek suretiyle hâkim durumunu kötüye kullandığı iddiasına yönelik önaraştırma döneminde yapılan inceleme ve değerlendirmeler ışığında; Arçelik A.Ş.'nin 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesini ihlal etmediği, dolayısıyla başvuruya yönelik olarak Kanununun 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığı ve şikayetin reddedilmesi gerektiği sonuç ve kanaatine ulaşıldığı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

60

I.1. Şikayete Konu Eylem

Söz konusu başvuruda;

- Beko-Grundig Elektronik A.Ş.'ye bağlı olarak çalışan yetkili servis teşkilatının ..... bedelle Arçelik A.Ş.'ye devredildiği,
  - Arçelik A.Ş.'nin söz konusu yetkili servisleri yüksek bedelli yatırımlar talep etmek ve çalışma koşullarını ağırlaştırmak suretiyle sözleşmelerini feshe zorladığı, bazı yetkili servislerin sözleşmelerini haksız olarak feshettiği,
  - Söz konusu eylemlerin 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi bağlamında hâkim
- 70 durumun kötüye kullanılması niteliği taşıdığı,
ifade edilerek, gereğinin yapılması talep edilmiştir.

I.2. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

Başvuruya konu teşebbüs olan Beko Ticaret A.Ş. 1954 yılında kurulmuş olup, Koç Holding bünyesinde yer alan bir şirkettir. Türkiye'nin en büyük elektronik üreticilerinden biri olan Beko (şimdiki unvanıyla Grundig Elektronik A.Ş.), yurtiçi ve yurtdışı pazarlar için çeşitli tip ve modellerde beyaz eşya, ankastre, ısıtma/soğutma sistemleri ve küçük ev aletleri üretmektedir.

80

2001 yılına kadar Beko Ticaret A.Ş. tarafından yürütülen Beko markalı ürünlerin yurt içinde pazarlama ve satış faaliyetleri, Koç Holding bünyesinde bulunan Arçelik A.Ş. tarafından yürütülmeye başlanmıştır. Beko Ticaret A.Ş. ve Arçelik A.Ş. arasında yapılan 22.12.2000 tarihli Marka Lisans Sözleşmesi ile "BEKO" markasının tüm kullanım hakları, inhisari olarak 20 yıllık bir süre için Arçelik A.Ş.'ye bırakılmıştır. Böylelikle "BEKO" markası, Beko Ticaret A.Ş. bünyesinden çıkarak, Arçelik markasıyla birlikte Arçelik A.Ş. çatısı altına girmiştir. Günümüzde "BEKO", Koç Holding Dayanıklı Tüketim Grubunun ihracat markası olarak kullanılmaktadır.

90

Öte yandan, Grundig Multimedia BV (Grundig)'nin Alba Eurpoe Limited bünyesinde bulunan %50 hissesinin Beko Elektronik A.Ş. tarafından devralınmasıyla birlikte Grundig'in tüm kontrolü Beko Elektronik A.Ş.'ye geçmiştir. Söz konusu kararı takiben, 3.4.2008 tarihinde alınan Genel Kurul kararıyla Beko Elektronik A.Ş.'nin ticaret unvanı Grundig Elektronik A.Ş. olarak değiştirilmiştir.

Grundig hisselerinin %83,03'üne sahip olan Arçelik A.Ş., Grundig Elektronik A.Ş.'yi devralmak suretiyle birleşme kararı almış, söz konusu birleşme Arçelik A.Ş.'nin 28.9.2009 tarihinde yayımladığı birleşme duyurusunda yer almıştır. Mevcut durumda, Koç Holding'e bağlı olan her iki şirket aynı ekonomik bütünlük içerisinde yer almaktadır.

100

Arçelik A.Ş.'nin 28.9.2009 tarihinde yayımlanmış olduğu birleşme duyurusunda da belirtildiği üzere, "GRUNDİG" markasının kullanımı için 30.11.2004 tarihli sözleşme ile Grundig Elektronik A.Ş.'ye (o tarihteki Beko Elektronik A.Ş.) lisans verilmiş olup, 1.4.2008 tarihinde yapılan ilave ile Arçelik A.Ş. de bu markayı kullanabilmektedir.

110 Şikayete konu eylemlerin temelini, Beko Elektronik A.Ş.'ye bağlı olarak hizmet veren satış sonrası yetkili servis teşkilatının ..... bedelle Arçelik A.Ş.'ye satılmasına karar verilmesi ve bu kararı takiben Arçelik A.Ş. tarafından eski Beko-Grundig yetkili servislerine bazı yükümlülükler getirilmesi oluşturmaktadır.

120 Başvuruda yetkili servisler tarafından belirtilen bu davranışlar özetle, söz konusu devir işleminden sonra Arçelik A.Ş.'nin, yetkili servis teşkilatlarının farklı mahallelerde çalışmalarını istediği, yüksek bedelli yatırımlar talep etmek suretiyle yetkili servisleri ekonomik açıdan zor durumda bıraktığıdır. Belirtilen nedenlerden dolayı, Arçelik A.Ş.'nin, Koç Holding'in sahip olduğu ekonomik gücü kullanarak yetkili servislerin faaliyetlerini engellediği, bu durumun 4054 sayılı Kanun'un. 6 maddesinde belirtilen hakim durumun kötüye kullanılması kapsamında ihlal niteliği taşıdığı iddia edilmektedir.

120 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi, bir veya birden fazla teşebbüsün ülkenin bütününde ya da bir bölümünde bir mal veya hizmet piyasasındaki hakim durumunu tek başına yahut başkaları ile yapacağı anlaşmalar ya da birlikte davranışlar ile kötüye kullanmasını yasaklamaktadır. Kanun'un ilgili hükmünden de açıkça anlaşıldığı gibi, 6. madde kapsamında bir ihlalin ortaya çıkabilmesi için "*hakim durum*"un ve "*kötüye kullanma*" eyleminin birlikte bulunması şarttır. Dolayısıyla başvuruya konu teşebbüs davranışının bir kötüye kullanma hali olup olmadığı incelenecektir.

130 Üretici firmanın ürünlerinin onarımını yaptırmak amacıyla yetkili servis teşkilatı kurmaktaki temel hedefi, müşterilerin hızlı ve kaliteli servis hizmeti almaları ile cihaz onarımlarının minimum süreler içerisinde gerçekleştirilmesidir. Satış sonrası servis hizmeti sunumunda meydana gelebilecek aksaklıkları önlemek açısından, servis ağının sağlayıcı tarafından aranan nitelikleri taşıyan yetkili servislerden oluşması ve yetkili servislerin, sağlayıcının tüketici nezdindeki imajını olumsuz etkilemeyecek şekilde konumlandırılması gerekmektedir. Etkili bir satış sonrası servis teşkilatı, ilgili teşebbüsün markalar arası rekabette güçlenmesine de katkı sağlamaktadır.

140 Söz konusu amacın yerine getirilmesinde aksaklıklar yaşanmaması için üretici firmalar, satış sonrası servis hizmetini yürütecek teşebbüslere birtakım yükümlülükler getirmektedirler. Arçelik A.Ş.'nin de eski Beko-Grundig yetkili servislerinden belirli miktarda yatırım yapmasını talep etmesinin ve çalışma şartlarını düzenlemesinin bu çerçevede değerlendirilmesi gerekmektedir.

150 Öte yandan, Arçelik A.Ş.'nin sözleşme şartlarına uymayan bayilerle olan sözleşmelerini feshetmesi, özel hukuk hükümleri kapsamında tarafların aralarında yapmış oldukları sözleşme ile ilişkili bir durumdur. Özel hukuk hükümleri çerçevesinde değerlendirilmesi gereken bu husus ise 4054 sayılı Kanun kapsamında değildir. Bu noktada söz konusu başvurunun özel hukuk hükümleri çerçevesinde görevli ve yetkili mahkemelerce çözüme kavuşturulması gerekmektedir.

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;

Dosya konusu iddialara ilişkin olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikayetin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.